

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Samlet af Leif...

SKJERN

AARBOG 1931-32

SKJERN

AARBOG 1931-1932

Redigeret af *J. M. Stobbe*

SKJERN

J. JACOBSENS BOGHANDEL

MCMXXXII

SKJERN BOGTRYKKERI - J. STRANDBYGAARD

1932

*Du gamle Aar! Din Tjeneste er endt,
du staar ved Døren med din Rygsæk pakket.
Tak for den Tid, vi har hinanden kendt,
og for hver Stund, vi har fortroligt snakket!
Du ved, tilfredse med dig var vi ej,
du gav for lidt Gevinst, for megen „Krise“,
derfor vi ønsker, du vil gaa din Vej
og aldrig mer dig her i Byen vise.*

*Men det er sandt — du har en Skudsmaalsbog,
vi uden Vidnesbyrd ej bort dig sender,
hvad skal man skrive — at lidt mere klog,
men ogsaa mindre rig man Aaret ender?
Trods slemme Poster paa dit Regnebrædt
vi siger: Far i Fred til dine Fædre! —
Det svundne Aar var blevet mindre slet,
hvis selv vi havde skikket os lidt bedre!*

A. B.

*A*ARBOG FOR SKJERN for 1931—32 (3. Aar-
gang) bringer en Oversigt over Aarets Begivenheder
og et Par Bidrag, der ganske vist handler om gamle
Dage, men dog fører frem til Nutiden, saa For-
bindelsen med den nulevende Slægt er knyttet. Vi
takker for den Velvilje, Aarbogens to første Aar-
gange har modt, og navnlig har vi glædet os over
den Interesse, hvormved Aarbogen er modtaget af
gamle Skjernboere i Udlandet.

ALBÆK Mølle.

Albæk Mølle har Aarhundreder bag sig. Møllerslægt efter Møllerslægt har traadt sine tunge Trin ad de samme Veje, slidt de samme svære Trædesten og i lyse og tunge Dage spejdet mod det samme Udsyn: De mørke Heder mod Nord og Øst, den grønne Aadal mod Syd, Albæks og Aanums lave Gaarde mod Vest, dukkende sig under Herregaardens tunge Vælde. — Møllehjul og Egebjælker er Tid efter anden sunket sammen af Ælde, fornyet og moderniseret efter de skiftende Tidens Krav. Gaard og Mølle har hørt sammen, været skilt og blev atter forenet for at skilles for stedse tilsidst. — Gaarden rykkede tilbage fra Lavningen til sin nuværende Plads. Møllen stod ensom og drømte om svunden Storhed ved den rørkransede Dam. En Dag løftedes de tunge Hjul ud af ældgamle Lejer. Kampstensvægge brødes ned, Pladsen jævnedes, og den store Dam blev Ager eller Eng med gumlende Kvæg. Leen synger, hvor Hjulet brummede sin ensformige, mindetunge Sang. Børn leger blandt gule Blomster, hvor Dæmninger og Pæleværk værnede for skummende Vandmasser. — Staar man ved den nuværende Gaard og ser ud over Lavningen, hvor Møllen laa, kan det hænde, at et Panorama af skiftende Billeder et Øjeblik drager forbi Synet.

Det er sandsynligt, at Møllens Historie gaar tilbage til Middelalderen. Andre Vandmøller i Amtet har en meget høj Alder. Madum Mølle nævnes 1252, Borgbjerg 1400, Rydbjerggaards Mølle 1408, en øde Klapmølle i Velling 1425, Skarrild 1425 o. s. v. Stedet mellem Bakkerne, hvor Kjelstrup Bæk løber, ydede gode Betingelser for Anlæg af Mølledam. Endelig var en Mølle absolut nødvendig for det ikke fjerntliggende, kongelige Slot, Lundenæs. Man træffer næppe i Historien en Herregaard, endnu mindre et Slot, uden at høre om Gaardens Mølle. Bønderne kunde til Nød male paa Haandkværn. For Slottets vedkommende var det uoverkommeligt, naar man tænker paa den daglige, brogede Skare af Karle og Hærknægte, i Fredstid en brydsom Plage for den snævre Gaard, idelig støjende og raabende paa mere Mad. Man kan gaa ud fra, at saa langt tilbage Lundenæs knejsede derude med Taarne og Grave, har Møllehjulet drejet sig mellem Bakkerne. — 1498 omtales en Gaardbesidder, May Christens, i Albæk, som skal levere til Slottet: Rug, Havre, Skovsvin, Skovtræ til Vogne, Faar, Lam, Høns, „Gass“, Tørv, Lyng, Tag, Kul m. m. Et Billede fra denne sidste katolske Tid viser sig: Skovklædte Bakker, tunge Øksehug, drivende Røg af Kulmiler, dyrkede Marker, og i Baggrunden den klaprende Mølle. Vandrende Tiggermunke er ikke gaaet Møllerens Fadebur forbi ved Julehelg, rede til at holde en Messe til Tak for Sul og Brød, mens Børn og voksne andægtigt knælende foran Billedet af det hellige Jesusbarn. — Vinter og Vaar har „den liden Graabonde“ ydmygt listet til og fra med Sækken. Forud havde han eller

hans Fædre med vilde, sejrskrukne Skraal været med til at brænde Lundenæs ned i Bondekrigens Tid. Nu var han ydmyg nok — saa længe det var rede.

Billedet skifter. Historien nævner 1661, da de røgsværtede, sammenskudte Rester af Lundenæs Slot med underliggende Bøndergods solgtes af Kongen til Jøder fra Hamborg. I Skødet nævnes blandt Gaarde og Byer, i Skjern Albæk Mølle. Saa maatte den synes og vurderes, og Markerne gennemvandles af ædle Herrer og Egnens „ældste og fornemste Dannemænd“. Nu var det Nedgangstid. Tre haarde Krige havde udsuget Landet i Bund og Grund. Indberetninger fra 1688 nævner en næsten endeløs Række Gaarde og Møller, som havde ligget øde i indtil 30—40 Aar. Møllerne og Præsterne var altid Genstand for Overlast af de vilde, følelseløse Landsknægte. Sagn og Historie fortæller Haand i Haand om Plyndringer og Voldsfærd. Tiden har lagt et Dække over Fjendefærd omkring Møllen. Urimeligt vilde det være at antage, at den helt er gaaet Ram forbi af den Bølge, der lagde saa megen Lykke øde, drev Folk ud i Ødemarker og pløjede en rystende, dyb Fure af Kval og Lidelser, som dirrede i Folkesindet Slægtled efter. —

En gammel Matrikel fra 1702—05, der i lange Tider har ligget hengemt i Vosborg Arkiv, meddeler, at Mølle og Møllegaard omkring 1700 har været skilt. Gaarden havde da 10 Tdr. 3 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn og beboedes af Hans Reinholzen. Selve Møllen: 5 Tdr. 4 Skp. 1 Alb. ejedes eller dreves af Peder Olsen. Naar Matriklen videre oplyser, at

„Albech Byes“ største Gaard (Fæster: Christen Pedersen) havde 5 Tdr. 4 Skp. 2 Fdk., og den mindste, der laa under Ryttergodset og beboedes af Peder Enevoldsen, havde 4 Tdr. 6 Skp. 2 Fdk., kan man slutte, at Gaard og Mølle har svunget sig godt op efter Krigsaarene. Nu var det paa flere Maader Opgangstid efter en Række bitre Aar. Hvad har Bønderne ikke erindret og drøftet paa Kværnloft og i Møllestue: De ni Uaar med Misvækst i Tidsrummet 1660—1669; de tretten uhyre strenge Vintre imellem 1665—1700, Prisernes Fald og voksende Tryk af Skatter (Christensen: Aгрarhistoriske Studier). Men nu lysnede det. En straalende Stjerne tændtes: Vornedskabets Ophævelse 1702. Gennem den kongelige Anordning svæver som en kvidrende Fugl Tanken om Frihedens Betydning for Udviklingen af Arbejdslyst. — Pontoppidan nævner „Albek Mølle“ 1769. Under Lundenæs nævnes Mølleskyld: 12 Tdr. 3 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. — Gaard og Mølle har da rimeligvis hørt sammen. Nu var det modfaldne, haabløse Bønder, der en Stund hvilede sig paa Sækkene ved den gumlende Kværn. Stjernen var slukket, Bondestandens mørkeste og strengeste Tid var inde: Stavnsbaand, Herrevælde, vilkaarlige Soldaterudskrivninger, Kvægsygdomme. Mørke, Mørke, Mulmet før Daggry.

Saa træffes Albæk Mølle paa Udstykningskortet fra 1794. Der ses en betydelig, langstrakt Mølledam, flere Bygninger og nævnes en Del Stednavne: Mølle-mose, Mølletoft og Møllevej fra Debelmose. Nu var der Sol over Lande. Bonden var løst fra Stavnsbaandets Tryk. Nu kunde Mølleren sammen med Byens

„velagtede“ Mænd vurdere Jorder og Bygninger. Møllersvenden kunde syngende aabne Stigbordet: Ingen vilkaarlige Udskrivninger, Verden aaben, fri som den svævende Fugl over Dammens brede Vande. Børnene derinde har under deres Lege dunkelt anet en straalende Fremtid, fri for de knugende Lænker, Forældrene havde sukket under.

Den engang saa stride Strøm blev efterhaanden mindre. Bredderne snævredes ind, mens Mølledammens Bund hævede sig ved et favnedybt Lag Dynd. Saa foretoges i Aarene 1856 og 1863 betydelige Omforandringer ved Gaard og Mølle. Egetræs-Vandhjulet afløstes af Turbineanlæg. Gaarden ombyggedes. — Vinden toges i Brug: En Vindmølle tog fat med unge, stærke Kræfter. Senere flyttedes den til Skjern (1882), hvor den dannede Midtpunkt i den opblomstrende, smukke By, omtalt og beundret af Folk langvejs fra. „Den By med Møllen paa Torvet.“

Vandmøllens Dage var talte. For sidste Gang strømmede Vandet ind gennem den østre Gavl; for sidste Gang drejede de vældige Træhjul sig modstræbende rundt; endnu engang bevægede det florfine Væv i Sigten sig — saa kunde den gamle, graa Tjener ikke mere. Trofast havde den vandret og vandret den Rundgang, der var dens Lod. 1893 nedlagdes og udslettedes Albæk gamle Vandmølle. Dammen, der Tid efter anden havde gengivet Spejlbilledet af kronragede Munke, jernraslende Riddere og Lehnsmænd, fremmede Soldater og hamborgske Godsejere og blinket lige fornøjeligt i lyse og tunge Tider, kom under Plov og Spade.

Der ligger ved Gaarden en Mængde svære, kant-hugne Kampesten fra Møllen. Maaske har de været benyttet allerede i den katolske Tid. Træ kan øde-lægges af Ild og Vand og Ælde. Kampestenen er lige god, hvergang Møllen rejser sig paany. Nogle af Stenene har halvrunde Fordybninger, hvor svære Valser har drejet sig. Andre har værnet for Vand og Jordskred. Hver enkelt har haft sin Bestemmelse, sin Byrde at bære, et Tryk at modstaa.

Mangen Turist finder Glæde og Vederkvægelse ved at sidde paa Grøftekanten og stille betragte en gammel, knirkende Vandmølle. Gæster i en Mølle-gaard — hvor Møllen forlængst er borte — prøver at forestille sig, hvordan der før saa ud, mærker maaske ligesom en Slagskygge af Fædrenes nøj-somme Liv. Er det Luftningen fra gamle Dage, der maner Salmeverset fra 1784 frem:

*„Væll Arbeyd, men ey Lediggang
Kand oss paa Jorden gavne.
Det var for Siælen selv en Tvang
Sin Virksomhed at savne.
O, Gud, giv mig Forstand og Lyst
Oprigtig og af Troskabs Bryst
Min Pligt paa Jorden viise.“*

Eller er det den rislende Bæk, der hvisker til det bekymrede Nutidsmenneske: „Hold ud, hold ud. Dit jævne, daglige Virke er ikke flagrende Røg. Der er Løn for dit Arbejde.“

O. M. Pilgaard.

VILLADS PEBEL

„De gamle i Skjern“ siger man saa tit. Villads Pebel var en af de allerældste. Han var saa gammel, at ingen ret vidste Besked om det længer. Det blev fortalt, at den Kirkebog, hvori han som Barn blev indført, var brændt. Om det passer, eller om det kun er en Undskyldning, fordi ingen kunde gøre Rede for hans Alder, vides ikke. Ja, der fortælles, at han vistnok blev født i 1786, og at han vistnok døde i 1889 eller 1890, og hvis det passer, blev han altsaa 103 eller 104 Aar gammel. Og det er ikke usandsynligt, for der er Enighed om, at han var grumme gammel.

Det er forresten muligt, at han slet ikke hed Villads Pebel. Han boede i Hedeby, og hans Ejendomme hed „Pebel“, saa Navnet kan stamme derfra. Og han havde en Søn, der hed Kjeld Villadsen, og Sønnen fik en Datter, der den Dag i Dag hedder Marie Kjeldsen og bor i Engsiggade, saa umuligt er det ikke, at han selv hed Villads Kjeldsen. Men nu kalder vi ham Villads Pebel, for under det Navn lever han i de gamles Erindring.

Villads Pebel var en interessant gammel Mand. Da han var omkring ved hundrede Aar, flyttede han fra Skjern over til en Søn, der boede i Skaven i Vostrup, og Mænd, der dengang var Dreng, fortæller, at Drengene fra Nabogaardene gerne besøgte Villads Pebel, naar de saa ham sidde i sin Stol udenfor Gaarden. Og saa hed det i Reglen: „Naa, Villads, haar do en Histaarri te wos idaw?“ — „Ja“, kunde Villads saa sige, „I haar jo hør'en far, men

no ska' a li' faatæll' jer, huodden de' gik te den Gaang —“. Og saa fortalte Villads for de lyttende Børn om sine tre Aars Oplevelser fra Napoleonskrigene, om Slaget ved Leipzig og om Slaget ved Waterloo, der var skæbnesvangert for Napoleon, men hvor Villads Pebel vandt sig den Medaille, der siden er opbevaret af Slægten. „Haar do siet Napoleon“, var naturligtvis et af Drengenes Spørgsmaal. „Ja, de ka' I li' trow, a haar“, svarede Villads saa, „a haar siet ham manne Gaang', han waar en flot Kaal te' Hest, aa nær æ Soldater de so ham, ku' de gyer faa ham, li' hwa' de sku' wær'.“

Villads Pebel blev som nævnt grumme gammel, og saa døde han endda ikke af Alderdom. Han havde den kedelige Vane at gaa i Søvn. Derfor var Døren gerne laaset for ham om Natten. Men en Aften blev det glemmt. Det var hen paa Efteraaret og Nattefrost. Og næste Morgen blev Villads Pebel fundet udenfor, ihjelfrossen.

Saadan var den tragiske Udgang for en Mand, der havde været med i tre Aars Krige under Napoleon, og som endnu som hundreदारig var saa legemlig rask, at han kunde spadsere Vejen fra Tarm til Vostrup.

SØLVBRYLUPPER

1931

Oktober: 5. Chr. Mikkelsen og Hustru, Vraa. — 7. Gdr. O. P. Ostersen og Hustru, Ganer. — 12. O. Hauch og Hustru. — 16. Godsekspeditør Schoppe og Hustru, Holstebro (tidl. Skjern). — 26. Skatteraadsformand Kr. Rasmussen og Hustru.

November: 9. Andreas Madsen og Hustru, Enghavevej. — 16. P. Old Petersen og Hustru, Det gl. Mejeri.

1932

Marts: 26. Hjorth Christensen og Hustru.

April: 5. Trafikkontrolør P. J. Pedersen og Hustru. — 17. Carl P. Pedersen og Hustru, Marup. — 18. Gdr. Chr. Holm og Hustru, Marup. — 25. Murermester N. K. Nielsen og Hustru, Bredgade.

Juli: 12. Overportør V. Christensen og Hustru.

BRYLLUPPER

1931

Oktober: 23. Frk. Mary Simonsen (D. af Knud S., Borris) og Montør Hartvig Lindhardt, Skjern. — 25. Frk. Birtha Kristine Mortensen (D. af Gdr. O. P. Mortensen, Skjern Birk) og Forpagter Laurids Petersen, Daugaard, Egtved. — Frk. Agnes Nielsen (D. af Enkefru N., Tarm) og Murersvend Otto Høgfeldt, Skjern. — Kommunalærerinde Karen Mikkelsen, København, og cand. theol og mag. Knud Andersen (S. af Provst A., Lyngby, tidl. Skjern).

November: 4. Frk. Anna Holm og Chauffør Einar Christoffersen, begge Skjern. — 8. Frk. Inga Jensen (D. af Glarmester J., Skjern) og Ingeniør Søren Hansen, ved Burmeister & Wain (S. af Smed H. S. H., Lem). — Husbestyrerinde, Frk. Anna Mathea Pagaard og Arbmd. Niels Peder Christen-

sen, Skjern. — 14. Frk. Karen Ulrikke Hansen (D. af Overpostbud P. H., Skjern) og Slagteriarb. Hans Peder Madsen Pedersen (S. af Snedker Nic. P., Skjern). — 17. Frk. Edith Kerff Jensen, København (D. af Bager J., Ringkjøbing), og Bagermester Osv. Nielsen, Skjern. — 18. Frk. Signe Johanne Siersbæk (D. af Gdr. And. S., Skjern) og Kristen Jensen Bilberg (S. af Gdr. Laur. Jensen B., Faster).

December: 1. Frk. Oliana Margrethe Jensen (D. af afd. Gdr. J. P. J., Hedeby) og Vognmand Martin Pedersen Toft, Lem (S. af P. T., Skjern). — 20. Frk. Petra Christensen (D. af Gdr. P. C., Levlund) og Mekaniker Carl Pedersen (S. af Snedker Nic. P., Skjern). — 25. Frk. Sigrid Nielsen (D. af L. N., Skjern) og Aksel Lykke Stein, Fredericia. — 30. Frk. Ingeborg Nielsen og Installatør Martin N. Bonde.

1932

Februar: 5. Frk. Anna Johanne Magdalene Hansen (D. af fhv. Smedemester N. H., Vejle) og Arbm. Carl V. Pagaard (S. af Ejendomsmægler N. P., Skjern). — 12. Frk. Sara Lauridsen (D. af Vejmand Kr. L., Skjern) og Postkontrahent Viggo Herman Vejvad Jensen (S. af Gdr. And. V. J., Assing). — 21. Frk. Kathrine Pedersen, tidl. Trikotagehandlerske i Skjern, og Handelsgartner P. Lund, Herstedøster, Glostrup.

Marts: 12. Frk. Andrea Abelone Jacobsen (D. af Landpost Jacob J., Skjern) og Karetmager Heinrich Rudolf Rohde, Skjern. — 24. Frk. Johanne Marie Hestbek (D. af Senius H., Nyholm, Hjerm) og Martin Rahbæk Jensen (S. af Tømrer Otto J., Skjern). — 27. Frk. Kethua Niëlsson (D. af Skrædderm. N., København) og Manufakturhandler Simon Holbek, København, tidl. Skjern.

April: 24. Frk. Kirsten Maria Thomsen (D. af Malerm. Th. Th., Skjern) og Købm. Aage Eilschou Dinesen, Grauegaard, Haldagerlille.

Maj: 8. Esther Johansen, Skive, og Thomas Nielsen, Skjern. — 11. Frk. Elisabeth Madsen Lunde og Peter Wilhelm Nickels, Skjern. — 14. Lærerinde, Frk. Ellen Hansen, Korsør, og Lærer Johs. Korsholm, Ringkjøbing, begge tidl. Skjern. — Frk. Hedvig Krabbenhøft (D. af Murerm. K., Esbjerg) og Typograf Laur. Lauritsen, Skjern. — 15. Frk. Anna Marie Madsen, Hjerm, og Blikkenslager Carl Stokholm, Skjern — 22. Frk. Meta Andersen (D. af Enkefru A., Nygade) og Købm. Elias Lauritsen, Herning. — Frk. Molly Bjerg Frandsen (D. af Murerm. F. F., Skjern) og Lagerekspedient Eli M. Jepsen (S. af Forpagter J. J., Herning).

Juni: 2. Frk. Kristine Madsen, Flynder, og Handelsmedhjælper Karl Terndrup (S. af Stationsforstander T., Mundelstrup, tidl. Skjern). — 3. Sygeplejerske, Frk. Anna Johanne Jensen (D. af fhv. Gdr. J. P. J., Mosegaard, Giver) og Forstander Anton Madsen, „Rosengaarden“, Skjern. — 15. Frk. Kirstine Jacobsen (D. af Gdr. Jeppe J., Grubbesholm, Nr. Bork) og Gdr. Christian Pedersen, Vraa.

Juli: 24. Frk. Jenny Spang, Vejen, og Vald. Christoffersen (S. af Maskinsmed Chr., Skjern). — 31. Frk. Margarete Durst og Chauffør Magnus Johansen.

September: 16. Frk. Kirstine Marie Jørgensen (D. af Jørg. J., Nørhede, Lyhne) og Knud Kjeldsen (S. af Marinus K., Skjern). — Frk. Irene Ebbesen, Kongevej, og Chauffør Martin Rahbæk, Skjern. — 18. Frk. Cathrine Jensine Svendsen og Arbmd. Søren Pedersen, Skjern. — Frk. Ruth Lauridsen (D. af Vejmand Kr. L., Skjern) og Hmd. Ejnar Vestergaard Jensen, Skarrild. — 22. Frk. Ida Amalie Miltersen (D. af Bogbinder M., Skjern) og Gyngeejer Chr. Rahbæk Sørensen (S. af Karusselejer Alfr. Rahbæk S., Tarm). — 25. Frk. Elisabeth Westergaard (D. af Malerm. W., Skjern) og Sadelmager Carl Uldall Rasmussen, Skjern. — Frk. Petra Pedersen (D. af Ce-

mentstøber P., Hedensted) og Mejeribestyrer Erik Rauhe Poulsen, Torp Mejeri ved Horsens (S. af Skrædder P., Skjern).

FØDSELSDAGE

1931

Oktober: 3. Kredslæge Riiskjær, 50 Aar. — 30. Snedker J. Vinge, 75 Aar.

November: 9. Enkefru Kathrine Jensen, De gamles Hjem, 80 Aar.

1932

Januar: 18. Enkefru Poller, 75 Aar.

Marts: 30. Trafikkontrolør P. J. Pedersen, 50 Aar.

April: 10. Malermester Westergaard, 70 Aar. — 12. Enke Ingaline Eskesen, Marup, 90 Aar. — 27. P. Kastbjerg, Kirkebyen, 70 Aar. — 28. Gdr. Knud Knudsen, Aanum, 70 Aar.

Maj: 9. Vognmand Otto Larsen, 50 Aar.

Juni: 9. Møller J. Olesen, 70 Aar.

August: 2. C. C. Sørensen, Skjern (tidl. Nr. Bork), 75 Aar. — 13. Skolelærer Johs. Bjerrum, 50 Aar. — 23. Kirsten Sønderby, De gamles Hjem, 90 Aar.

September: 4. Enkefru Christine Graversen, 70 Aar. — 7. Fhv. Sygeplejerske, Frk. Anna Krukow, 70 Aar. — 29. Fru Else Lunde, Vejlen, 80 Aar.

DØDE

1931

Oktober: 12. Anders Holm Lauridsen, 80 Aar. — 17. Thomas Chr. Grønborg, 79 Aar. — 31. Ane Kirstine Holm Lauridsen, Fiskbæk, tidl. Skjern.

November: 18. Ane Hansen, f. Jensen. — 28. Jens Christensen, De gamles Hjem.

December: 5. Dommer Johs. Schrøder, 69 Aar. — 6. Jo-

hanne Gade Hansen, f. Mouridsen, 78 Aar. — Møbelsnedker Niels Schmidt. — 14. Else Johanne Kjelstrup. — 29. Karen Marie Jensen, f. Petersen, Ganer.

1932

Januar: 11. Amanda Mary Lindhardt, f. Simonsen, 21 Aar. — 18. Eivin Lund. — 20. Mette Marie Kathrine Vandborg, f. Graversen, De gamles Hjem. — 23. Anders Engkjær, 71 Aar. — 24. Snedker Peder Møller, 61 Aar.

Februar: 9. Peder Chr. Nissen. — 17. Abelone Larsen, f. Bank. — 21. Anders Andersen, 67 Aar.

Marts: 7. Enke Birgitte Kjeldsen, 76 Aar. — 8. Snedkermester Andr. Jensen, 74 Aar. — 14. Poul Poulsen, Albæk. — 17. Dorthea Hellmund.

April: 13. Mathilde Knudsen, f. Krogh. — 16. Maren Kirstine Hansen, f. Andersen. — Esther Astrup, Bækkelide.

Maj: 3. Niels Vendelbo Pedersen, Albæk, 83 Aar. — 8. Mads Hansen, 71 Aar. — 11. Søren Gaarsdahl. — 13. Hans Peder Thomsen, 72 Aar. — 16. Maren Kjærsgaard. — 19. Else Lodahl, f. Poulsen, 67 Aar.

Juni: 3. Peder Nygaard, 94 Aar. — 18. Jens Sørensen (Egvig). — 21. Martha Sørensen, 34 Aar.

Juli: 1. Fru Pastorinde Moe, Vonsild (tidl. Skjern), 67 Aar. — 5. Jens Chr. Jensen, Vestergade, 59 Aar. — 9. Jens Madsen, 78 Aar. — 24. Karen Hansen, 11 Aar. — 25. Møllejer J. Petersen, 68 Aar. — Ingaline Eskildsen, Marup, 90 Aar.

September: 9. Maren Maribo Pedersen, f. Andersen, 88 Aar. — 13. Christian Delfs, 49 Aar. — 24. Alma Fredslund.

KIRKENYT

I 1931 blev i Skjern Sogn født 32 Drenge og 36 Piger, og der døde af Mandkøn 15 og af Kvindekøn 29. Fødselsover-

skud 24 (i 1928: 62, i 1929: 47 og i 1930: 44). Der blev konfirmeret 37 Dreng og 34 Piger, og der blev viet 27 Par (i 1930: 18). Af Altergæster var der ialt 2942 (i 1929: 3093 og i 1930: 3032).

ANDRE BEGIVENHEDER

1931

Oktober: Kommunens Brandvæsen fik den 5. Oktober udstationeret tre Haandkraftsprøjter i Albæk, Ganer og Marup Skoler. Disse Sprøjter er beregnet paa at være en øjeblikkelig Hjælp, indtil Zonesprøjten kan komme til Stede. Som Skjern Kommune dermed er dækket af Brandslukningsmateriel, skal den være en af de bedst forsynede i Danmark. — Ved et Møde den 8. Oktober blev Grunden lagt til Skjern Husmoderforening, og den 20. Oktober holdt Foreningen stiftende Generalforsamling. Formand: Fru Boghandler Jacobsen. — Det største Kaffeselskab, Skjern nogensinde har haft, blev holdt paa Missionshotellet den 11. Oktober. Det var „Soldaternes Venner“, der holdt 25-Aars Jubilæum. Der var 645 Mennesker til Bords. — Frk. Petra Jensen afslutter Handelseksamen paa Aarhus Handelshøjskole med Udmærkelse. — Skjern Museum fik i Efteraaret 1931 ved Velvilje fra Sogneraadet Lokaler til Raadighed i Kommuneskolen og dermed Mulighed for at gøre Museet tilgængeligt for Publikum. Den 14. Oktober var der en Aabningshøjtidelighed, hvori deltog Sogneraad, Skolens Lærerpersonele og de, der havde ydet økonomisk Hjælp til Museet, og den følgende Søndag, den 18. Oktober, var Museet første Gang aabent for Besøg. — Ved en Skakkamp i Ansager den 30. Oktober vandt Fabrikant Marius Nielsen, Skjern, over den russiske Stormester Bugoljubow.

November: Sygeplejerske Frk. Petrea M. Nielsen, Skjern, fik fra 1. November Ansættelse som Menigheds-Sygeplejerske

i Stadil. — Ekstrategner P. O. Arreborg blev fra 1. November udnævnt til Tegner med Tjeneste under Overingeniøren i København. — Bølling-Nørre Herreders Tyende- og Arbejderspareforening modtog i November-Indskud godt 20.000 Kr., eller lidt mere end Aaret før. — Indbyggerantallet i Skjern Kommune var ved Tællingen den 5. November 3771, i Byen 2973 og i Landdistriktet 798. — Den 6. og 7. November havde Museet en Bazar, der var meget vellykket og gav ca. 1600 Kr. i Overskud og 164 Medlemmer til Museumsforeningen. — Erik Strandbygaard blev ved Svendepøven den 7. November tilkendt Broncemedaille. — Den 25. November havde Teknisk Skole Inspektion af Direktøren for Tilsynet med de tekniske Skoler, Ingeniør Houstad, der betegnede Skjern tekniske Skole som staaende fuldt paa Højde med andre tekniske Skoler. — Ved Gudstjenesten i Skjern Kirke Søndag den 29. November tog Pastor H. Pedersen, Dejbjerg, Afsked med Menigheden efter seks Aars Tjeneste som Hjælpepræst, de sidste tre Maaneder som konstitueret Sognepræst.

December: Skjern Afholdsforenings Spareforening »Julens Glæde« kunde til Julen udbetale 15.408 Kr. til 403 Sparere.

1932

Januar: I Sogneraadets Januarmøde vedtoges ved 2. Beh. Kommunens Budget for 1932—33. Overslaget viste en samlet Udgift paa 375,000 Kr. mod 221,000 Kr. Aaret før. Forskellen skyldes væsentligt det store Vejprojekt, der er omtalt andet Steds i Aarbogen. — Jens Mortensen, Borris, forhen Kontorist hos Landsretssagfører Abildgaard, bestod i Januar dansk juridisk Eksamen med 1. Karakter. — Andelspengene drøftedes ved et af ca. 1000 Mennesker besøgt Møde paa „Herborg“ den 27. Januar. Der nedsattes et Udvalg til at organisere Arbejdet i hele Amtet.

Februar: Lærerinde, Frk. Sara Olesen fik fra 1. Februar Ansættelse som Vikar ved Tarm Kommuneskole. — Julius Chr. Ebbesen, Nyborg, S. af afd. Baneformand E., Skjern, fik den 12. Februar tildelt Carnegie-Fondens Belønning for Heltemod, 800 Kr. + Broncemedaille, i Anledning af, at han den 26. Januar 1928 reddede en Mand fra at blive kørt ihjel af Toget ved Nr. Aaby. — Den 16. Februar indmeldtes 57 Børn i Kommuneskolen. — Ligningsprocenten blev for 1932—33 fastsat til 7,2 (Aaret før 6,7). Den virkelige Indkomst var for hele Kommunen gaaet ned med 6,3 %. Nedgangen var i Landdistriktet ca. 17 % og i Byen ca. 3,5 %.

Marts: Skjern Realskole indstillede til Præliminæreksamen i Marts 17 Elever, hvoraf een forlod Eksamen. Blandt de øvrige var fire Udmærkelser. — Den 30. Marts var der paa Missionshotellet en Sammenkomst som Afslutning paa en Bortlodning til Fordel for Skjern Arbejderherberge. Bortlodningen gav ca. 900 Kr. i Overskud. Hjemmet huser 14—1600 farende Svende om Aaret. Ved Sammenkomsten fremsatte Pastor Gundtoft den Tanke, at private Hjem skulde aabne sig for Herbergets Gæster en Aften en Gang imellem. Tanken vandt Tilslutning og har siden været praktiseret.

April: Bagerlærling Kristian Sølund, Vejle (S. af J. Sølund, Skjern) blev ved Afslutningen af Skoleaaret 1931—32 tildelt 1. Præmie paa Vejle tekniske Selskabs Skole. — Skjern Jagtforening udsatte den 14. April en Del Fasaner i Plantagerne ved Skjern. — Den 30. April forelaa Udnævnelse af konst. Branddirektør J. Nyholm til Branddirektør i Skjern fra 1. Juni.

Maj: Banearbejder Kr. Rasmussen fejrede den 12. Maj 25 Aars Jubilæum for sin Ansættelse ved D. S. B. Kr. R. har boet i Skjern i ca. 18 Aar og har i to Perioder været Medlem af Skjern Sogneraad. I 1925 blev han indvalgt i Skatte-

raadet, og 1. Januar 1931 blev han udnævnt til Skatteraadsformand. — Ved Bibliotekets Generalforsamling den 26. Maj meddelte Formanden, Postmester Avnsted, at Biblioteket i det forløbne Aar har været besøgt af 12,838 Mennesker. Det største Antal Laanere paa een Dag har været 180. — Afgangsprøven paa Urmagerskolen i København blev i Foraaret be-
staaet af P. Lodahl Christensen (S. af M. C. Chr., Nygade, Skjern), hvis Svendestykke fik Udmærkelse. P. Lodahl Chr. blev af Lauget indstillet til Sølvmedaille. Et saa smukt Resultat er kun opnaaet tre Gange i Ringkøbing Amt. Den unge Mand har lært hos Urmager M. Christensen & Søn, Skjern.

Juni: Den 1. Juni udkom hos Boghandler Jacobsen en ny Bog af Red. H. Graversen: »Korsets Evangelium — Gamle Forsoningstanker i nyt Lys.« Trykt hos Bogtrykker J. Strandbygaard. — Skjern Handelsskole indstillede i Aar til Handelsmedhjælpereksamen 7 Elever, der alle bestod. — Poul Henning Vogensen (S. af Apoteker V., Skjern) bestod i Juni medicinsk Embedseksamen med 1. Karakter. — Fr. Brodersen, tidl. Sekretær for K. F. U. M. & K. i 26. Kreds, bestod i Sommer 1. Del af theologisk Embedseksamen. — A. Faurby (S. af Læge F., København, tidl. Skjern) bestod i Sommer lægevidenskabelig Embedseksamen med 1. Karakter.

Juli: Det store Amts-Fællesskue blev holdt i Skjern den 5. Juli. — Erik Fredslund (S. af Murerm. F., Skjern) bestod i Sommer nysproglig Studentereksamen i København med mg+ (7,41) efter en Læsetid paa to Aar.

August: Beboerne i Albæk havde i August en ekstra Oplevelse, idet et Kompagni Ingeniør-Soldater havde slaaet Lejr ved Skjern Aa. Øvelserne sluttedes den 13. August med en Brosprængning, der overværedes af et Par Hundrede Mennesker — og filmedes af Fotograf Graversen.

September: Repræsentant Hjorth Christensen blev fra 1.

September antaget som Forretningsfører for Oplysningsfor-
eningen for Handel og Haandværk i Skjern. — Postmester
Avnsted fejrede den 10. September 40-Aars Jubilæum for sin
Ansættelse ved Postvæsenet. — Paa Skjern Andelsmejeri er
der i Efteraaret sket Lederskifte, idet Mejeribestyrer Axel
Petersen har købt Ejendom i Odense. Som hans Afløser ved
Skjern Mejeri er fra 1. November antaget Mejeribestyrer Carl
Ørum, Egedahl Mejeri ved Horsens. — Ved Høstgudstjenesten
i Skjern Kirke den 18. September indkom Kr. 1653,31. —
Provst Andersen, Lyngby, tidl. Skjern, er fra 1. Oktober an-
taget som Forstander for Kirkens Korshærs Skole i Køben-
havn.

DE GAMLE, SOM FALDT

Den 5. December 1931 døde Dommeren i Skjern, *Jobs.
Schrøder*. Afdøde blev født den 22. Oktober 1862 paa Frede-
riksberg som Søn af kgl. Fuldmægtig J. F. Schrøder. I 1892
blev han Fuldmægtig paa Andst m. fl. Herreders Kontor i
Kolding. I 1914 blev han Birkedommer i Fejø Birk, og i
1919, ved den nye Retsreforms Ikrafttræden, udnævntes han
til Dommer i Bølling-Nørre Herreder.

Dommer Schrøder mindes i Skjern for sit vennesæle Sinde-
lag, der bl. a. gav sig Udslag i den Iver, han fra sin Plads i
Dommersædet gerne udfoldede for at faa Parterne forliget.

*

Snedkermester *Andr. Jensen* døde den 8. Marts 1932 efter
nogen Tids Sygdom. A. J. er født i Timring den 7. April
1858. Han har drevet Forretning i Skjern i ca. 48 Aar. Før
Skjern fik Kommunekontor, var han i en lang Aarrække Med-
lem af Sogneraadet og dettes Kasserer. Han har været Med-
lem af baade Menighedsraadet og Samfundsraadet og var i
mange Aar Formand for Hjælpekassen. I en Række Aar, ind-

til Skjern Kommune overtog Elektricitetsværket, var han Med-ejer af dette.

Andr. Jensen var en anset Mand i sin By. Indtil sin Død var han Formand for Skjern Missionshus og en af de sikre Støtter indenfor Indre Missions Samfund.

*

Branddirektør *Carl Nyholm* døde den 14. April i Aar paa Tarm Sygehus. C. N. overtog Branddirektoratet i Skjern i 1913. Før den Tid boede han i Hjerm, hvor han var Sognefoged, og hvor han bl. a. i 9 Aar var Medlem af Sogneraadet. Som den erfarne, jævne og tilforladelige Mand, C. N. var, vandt han sig hurtigt en Position i Skjern. Ogsaa her var han i en Aarrække Medlem af Sogneraadet. Desuden har han været i Bestyrelsen for Sparekassen og Vurderingsmand for Grundejer-Kreditforeningen. C. N. blev 66 Aar gammel.

*

Den 3. Maj døde *Niels Vendelbo*, Albæk, knap 84 Aar gammel. N. V. var en anset og velagtet Mand i sit Sogn. Han har i seks Aar været Medlem af Skjern Sogneraad. I en Aarrække var han Medlem af Skolekommissionen, og han blev i sin Tid valgt ind i det første Menighedsraad. Endvidere udførte han i en Række Aar et betydeligt Arbejde som Vandsynsformand.

N. V. var en stout Skikkelse, en rolig og besindig Natur og en Mand, som med Dygtighed og Interesse varetog, hvad der blev ham betroet.

*

Gamle *P. Nygaard* døde den 3. Juni, 94 Aar gl. Havde han levet saa længe, vilde han have fyldt 95 den 16. September. P. N. er, ligesom hans efterlevende Hustru, født i Bølling. De blev gift i 1863 og fejrede i 1928 deres Krondiamantbryllup

under stor Opmærksomhed. P. N. deltog i Krigen 1864 som Trainkonstabel, den meste Tid som Ordonnans, og han var endnu i sin høje Alder meget interesseret i, hvad han oplevede under Krigen. For nogle Aar siden blev han tildelt Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

P. N. og Hustru har været bosiddende i Faster, Tarm og Fiskbæk og de sidste 22 Aar i Skjern. Hvor de har boet, har de været almindelig afholdt og været kendt for det nøjsomme og arbejdsomme Liv, de har levet.

*

Bankdirektør og Møllejer *J. Petersen* døde den 25. Juli. Døden kom under et Ophold ved Søndervig som Følge af en Hjertelammelse. J. P. blev 68 Aar. Han var Ejer af Skjern Mølle i ca. 49 Aar og Medlem af Direktionen for Skjern Bank siden Bankens Oprettelse i 1906. I en lang Aarrække var han Medlem af Bestyrelsen for A/S Eriksen og Christensen, Esbjerg. Endvidere har han været Medlem af Bestyrelsen for Kvindeseminariet i Aarhus, Medlem af Repræsentantskabet for Københavns Kirkefond, i tre Perioder Medlem af Skjern Sogneraad og en kort Tid dettes Formand, i mange Aar og indtil sin Død Medlem af Skolekommissionen. Menighedsraadet og Indre Missions Samfundsraad var han Medlem af siden disse Raads Oprettelse. Han var Medstifter af A/S Skjern Missionshotel og Medlem af dettes Bestyrelse. Endvidere var han i Bestyrelsen for A/S Skjern Vandværk og tidligere i mange Aar Formand for K. F. U. M.

J. P. var sin By og sit Sogn en god Mand. Hans Færd var præget af Besindighed og Klogskab. Og han havde mange Venner, men sikkert ingen Fjender. Et smukt Minde om Møller Jens Petersen har Skjern i den store Plantage, som han ofrede meget paa, og hvis Spadseregange og Sportspladser Byens Folk i mange Aar har sat stor Pris paa.

NYE NAVNE

Søndag den 6. December 1931 blev Pastor *Gundtoft* indsat i sit Embede som Sognepræst for Skjern Menighed. Provst Gadegaard, Tarm, foretog Indsættelsen, og Pastor Gundtoft prædikede over Dagens Evangelium, Matth. 23, 1-13. Der var ca. 1000 Mennesker i Kirke den Dag.

Pastor Søren Nielsen Sørensen Gundtoft er født i Gettrup i Thy 10. Juni 1894. Han blev Kandidat 1918, samme Aar ordineret Medhjælper ved Vor Frelzers Kirke i Aalborg, i 1920 residerende Kapellan ved samme Kirke og i 1921 Sognepræst i Løgumkloster.

*

Politimester *H. V. Eyser*, Assens, blev fra 1. Februar 1932 at regne udnævnt til Dommer i Skjern. Dommer E. er født i Aalborg den 17. Oktober 1882, blev cand. jur. i 1906, fik Overretssagfører-Bestalling i 1913, var Dommerfuldmægtig i Herning 1920—25 og Politimester i Assens Købstad og Baag Herred 1925—32.

AARETS SAMTALEEMNE

Den nye Vej.

Skjern Sogneraads Virksomhed har i det sidste Aar været stærkt præget af et stort Vejprojekt.

I et ekstraordinært Sogneraadsmøde den 2. Oktober 1931 forelaa Meddelelse fra Overvejsinspektøren, at Ministeriet for offentlige Arbejder var villigt til af Veffonden og den særlige Fond til Vejarbejder at yde et Bidrag lig Halvdelen af den virkelige Udgift til Anlæg af en ny Vej fra Bølling Landevej til Svineslagteriet og derfra til Holstebro Landevej og videre til Ringkøbing Landevej, samt Udvidelse af Storegade og Fin-derupsvej, dog ikke udover Overslagssummen 240,000 Kr.,

hvorefter Bidragssummen bliver 120,000 Kr., at udbetale med 60,000 Kr. i 1931-32, 30,000 Kr. i 1932-33 og 30,000 Kr. i 1933-34. Det vedtoges at lade Ingeniør Marstrand, der har arbejdet med Byplanen, udarbejde Planer og Overslag over det nævnte Vejanlæg.

Sagens Gennemførelse bød paa adskillige Vanskeligheder. Først saa det ud til, at det vilde knibe med at faa de fornødne Midler til Raadighed, selv om Pengene var bevilget. Denne Forlegenhed blev man hjulpet over ved et Tilbud fra Hotelejer Petersen, Grønlunds Hotel, om et større kontant Laan. Dernæst skulde der forhandles med omkring et Hundrede Lodsejere, som berørtes af Projektet. Den samlede Arealerhvervelse kom til at andrage ca. 107,300 Kr. Først i Septembermødet i Aar kunde Sogneraadet vedtage Projektet i sin endelige Form, og Arbejdet, der allerede paa et tidligere Tidspunkt havde givet ledige Hænder Beskæftigelse ved Skærveslagning, kunde paabegyndes.

Det store Vejprojekt har været et staaende Samtaleemne i Skjern Aaret igennem. Der har været delte Meninger om dets Berettigelse. Men de drivende Kræfter, den store Arbejdsløshed foran og Vejmillionerne bag, er uomtvistelige Kendsgerninger.

*

DET SIDSTE KAPITEL AF STATIONENS UDVIDELSE

Sikringsanlægget.

Den 12. Januar blev det nye Sikringsanlæg ved Skjern Station taget i Brug. Dermed er det mangeaarige og meget omfattende Arbejde, der hører ind under Begrebet „Skjern Stations Udvidelse“ bragt til Afslutning. Denne Udvidelse staar den danske Stat i 1,400,000 Kr. Sikringsanlægget alene har

kostet ca. 200,000 Kr. og er et af de mest moderne Anlæg i Landet. Der findes noget lignende andre Steder, men indenfor Distriktet er Skjern den første Station, der har faaet det her anvendte System. Ved det nye Anlæg sker Aflaasning af Sporskifter og Signalbetjening ad elektrisk Vej, og Signalerne vises ved farvede Lys baade Dag og Nat. Benyttelsen af Elektriciteten betyder en stor Lettelse for Betjeningen, og Anlæggets Konstruktion har i høj Grad mindsket Usikkerheden for Publikum.

*

ET FREMSTØD I KØBSTADSPØRGSMAALET

I Spørgsmaalet om Skjern som Købstad er der sidste Aar sket et lille Fremstød, idet tre Medlemmer af Sogneraadet, Chr. Skaarup, P. Jespersen og Ingv. Nielsen, i Sogneraadsmødet den 9. Marts fremsatte Forslag om Nedsættelse af et Udvalg til at undersøge, om Skjern Stationsby kan have Fordel ved at overgaa til Købstad. Forslaget vedtoges med 6 St. (de tre Forslagsstillere samt P. Ingolf Christensen, H. Jensen og Formanden), og til Medlemmer af Udvalget valgtes P. Jespersen, H. Jensen og H. Damgaard. Udvalget har i de forløbne Maaneder samlet Oplysninger om Sagen, og der er fremkommet Ting, der taler for, og andet, der taler imod. Undersøgelserne er ikke sluttet endnu, men Udvalget tilstræber at kunne fremlægge Materiale til Belysning af Spørgsmaalet, inden Sogneraadet til Foraaret takker af. Hvad der saa vil ske, vides ikke, men det gælder vel her som saa mange Steder: It's a long way to Tipperary —.

*

SKJERN SVINESLAGTERI

har i Aar foretaget Udvidelse af Svalehal, Kølerum og Salterum, alt i Slagteriets nordlige Side, og i den sydlige Side er

der blevet et nyt Ekspeditionslokale. Slagteriets Kapacitet, der hidtil har ligget omkring ved 50,000 Svin, kommer ved Udvidelsen op paa 100,000. Slagteriet modtog i 1931 ca. 69,000 Svin og venter i Aar at naa de 80,000.

*

FALCK'S REDNINGSKORPS

Zonebrandvæsenet i Skjern har i Tiden 1.-10. 1931 til 1.-10. 1932 været ude til 28 Brande. Den største af disse er Branden paa Lønborggaard den 31. Juli. Men Brandvæsenets travleste Dag i hele Aaret var sikkert den 9. September, da der efter et Tordenvejr skete tre Alarmeringer samtidig, to fra Brejning og en fra Sædding. Ved Hjælp af Zonesprøjten i Thim og Bizonesprøjten i Videbæk var det muligt straks at sende Slukningsmateriel til alle tre Brande.

Zonebrandchefen Elkær Husted har i det sidste Aar arbejdet ihærdigt for at faa Zonebrandvagten i Skjern udvidet til Redningsstation, og det er saavidt lykkedes, at Redningsstationen sandsynligvis vil være en Kendsgerning i Løbet af det kommende Aar. Der vil da i Skjern blive stationeret Ambulance, Kranvogn til Hjælp for forulykkede Biler m. m. og alt muligt Materiel til Hjælp for Mennesker og Dyr.

SPORTEN I SKJERN

Af Jens Nyholm.

Aaret 1932 har for Skjern By's Vedkommende staaet i Sportens Tegn; og ganske specielt med Hensyn til Fodbold.

Aldrig har Sportsinteressen været saa fremherskende som netop nu. En saadan Interesse udklækkes selvsagt ikke af sig selv, men kræver bestemte Kilder. I dette Tilfælde er Kilden let at konstatere.

I Foraaret 1931 indvarslede man til et Møde med en Sportsforening som Maal. Det var ved denne Lejlighed, at »S. G. af 1916« vaagnede af sin Tornerosesøvn. En ny Bestyrelse fik indført det System, der kræves for at naa et Maal. Resultatet naaedes ganske forbløffende hurtigt, idet det anmeldte B-Hold blev Kredsvinder i Turneringen 1931—32 og ved sine Resultater var de øvrige Spillere en Spore til Fremdrift. —

Holdet var fra Maal til venstre wing følgende: Edv. Madson, Jacob Nielsen, Bell Wagner, Harry Petersen, Oscar Wagner, Egon Thomsen, Rich. Thomsen, P. Tideman, Gundersen, Andr. Jensen, Olaf Knudsen.

Gundersen er senere rejst fra Byen og er blevet erstattet af Henry Husted.

Dette Hold vandt Kredsen i den første Turnering med 12 Points, nemlig 6 vundne Kampe af 8 spillede.

Efter den egentlige Turnering kom Oprykningskampene, der gjaldt A-Rækken og eventuelt Titlen: Jyllandsmester i B-Rækken. Der var overalt i Byen en vis Spænding at spore, medens Kampene herom stod paa.

Efter at have vundet de to første, fandt Holdet sit Waterloo ved Semifinalen i Herning, hvor det blev slaaet af Vejle Afholdsfolks Idrætsforening. Dermed maatte Skjern sige Farvel til Mestertitlen, men A-Rækken var sikret, og det var paa dette Tidspunkt det vigtigste.

Der kræves under alle Livets Forhold en Førerskikkelse, og saaledes ogsaa indenfor Sportens Omraade. Det blev det unge A-Hold, der kom til at indtage denne Stilling. Holdets Præstationer affødte en Sportsinteresse, man sikkert aldrig har oplevet tidligere i Skjern.

Der fandtes saaledes i Sommer ikke mindre end 7 Kamphold i Byen (S. G. mønstrede 4, K. F. U. M., Slagteriet og Hedeby hver 1 Hold) foruden en Skare, som ikke deltog paa noget Hold.

Hver Aften i Sommerens Løb kunde man se Sportspladsen fyldt med Ungdom, som ikke alene tilhørte det mandlige Køn, — men ogsaa de unge Damer, idet disse mødte frem til Haandbold og Kurvebold.

Da saa den jyske Fodboldturnering for 1932—33 satte ind, kunde S. G. — takket være den store Tilslutning — se sig i Stand til at anmelde et B-Hold foruden A-Holdet. Da der desuden blandt Drengene var flere fremtrædende Emner, overvejede man at sende et Juniorhold til Turneringen. Desværre laa Forholdene saadan, at S. G. ikke turde binde an paa Grund af de dermed forbundne store Udgifter.

I den nuværende Turnering staar A-Holdet i Kreds med

Brande, Filskov, Herning »Fremad«, Silkeborg Arb., Silkeborg Idrætsforening.

B-Holdets Modstandere er: Borris, Houen, Sdr. Omme I, Øgelund og Ølgod. Ved Efteraarsturneringens Slutning, den 30. Oktober, kunde A-Holdet møde frem med det smukkeste Resultat: Alle Kampe — ialt 5 — vundne med 10 Points, og der var scoret 18 Maal mod 5. B-Holdets Debut var kun nogenlunde, idet det af 5 Kampe tabte 3, spillede 1 uafgjort, men vandt 1 med 17 Maal mod 0. Det opnaaede saaledes 3 Points.

Forhaabentlig finder B-Holdet sin rette S sammensætning i den kommende Sæson.

Det er dog ikke alene Fodboldspillet, der har optaget Sportens Udøvere. Tennisspillet har haft forøget Fremgang, saaledes at en tredje Bane var nødvendig. Den blev anlagt paa privat Initiativ. Tre Tennisbaner er efter Byens Størrelse et anseligt Antal.

Ogsaa paa Gymnastikkens Omraade har der lydt et Fremad!

Med den nye Skolebygningens moderne Gymnastiksal og tilsvarende Baderum har vi i Skjern ideelle Gymnastikforhold, som ogsaa udnyttes flittigt. Hver Aften i Ugens Løb fyldes Salene med idrætstrænede Mennesker, og mange Aftener endog med 2 Hold i hver Sal.

Hvad Fodbold, Tennis og Gymnastik angaar har Byen saaledes kun Grund til at være tilfreds. Men paa et Par Omraader er der dog en Del tilbage at ønske; nemlig i fri Idræt og Atletik. Det er Sportsgrene, der burde have Udøvere i langt større Udstrækning, end Tilfældet er. Der kræves ganske vist her en større personlig Indsats af den enkelte, en kyndig Leder, men ikke mindst en egnet Plads til Udøvelsen.

S. G.'s Bestyrelse har sat sig et Maal, som bør krones med Held: at Ungdommen i Skjern kan faa Adgang til saavel Fod-

bold, fri Idræt som Atletik under Former, som vi kan glæde os over, og som vi kan byde vore Gæster.

Vel har vi om Vinteren Gymnastikken, den ædleste af alle Sportens Grene, samt Fodbold og Tennis om Sommeren.

De to sidste kan dog ikke tilfredsstille de Krav, der stilles til Begrebet: Sport; thi først naar disse forenes med fri Idræt og Atletik, opnaas det Udbytte, Sporten skal bringe til Gavn for Ungdommen, til Gavn for Samfundet.

Forhaabentlig bringer det nye Aar en Løsning paa Spørgsmaalet: Skjern Stadion. Her laa saa samtidig en ny Opgave for Byens og Skolens Lærerkæfter: at opdrage Børnene til sunde, livsglade Mennesker netop gennem Sportens Indøvelser.

NEURUPPINSK KOMMENTAR

til Aarets Begivenheder.

Af A. Terndrup.

OKTOBER 1931

Kommunen fik Tilbud om Tilskud til Vejene og vedtog at lade en Vejplan tegne.

Fire Beboere paa De gamles Hjem man hyldede, da 331 Aar — tilsammen — de fyldede.

I Skolen Museet fik nyt Lokale, som Formanden aabnede med en go' Tale.

Skjern Husmo'rforening fik Start, saa det hundrede, af Medlemmer fik den den første Dag 100.

NOVEMBER

Om Museumsbasaren sa' man her i Skjern: „Den er lavet rigtigt, ja det er 'en.“

Den gamle By med Torvet og Boden med Pølser vakte hos Publikum hyggelige Følelser.

Om Grundtvigskirken faar „Ølpenge“-Bidrag, for no'en er en Hoved-, for andre en Bisag.

Fem Skjernborgere samt Børnekoret og Anton Berntsen paany til Underholdning samler hele Skjern hen.

For hver Gang de optræder, Byens Beboere finder stadig Ensemblet go'ere og go'ere.

DECEMBER

Det halve af Markedspladsen man vedtog at planlægge, saa man Skøjtebane — om Vintren — kan anlægge.

Om Sommeren Pladsen kan man jo let faa
i Stand, saa at den man kan spille Krokot paa.

Indbyggertallet i Skjern ikke meget,
men dog altid med to Dusin er steget.

Paa Delingsføreremødet har Gymnastik af Kvinderne
vakt særlig Interesse hos Skjern-Gymnasterinderne.

Aarets — for Udgiverne — vigtigste Hændelse
som sædvanlig var denne Aarbogs Udsendelse.

JANUAR 1932

Jagtforeningen udsætter østrigske Harepar
og ber, at vi andre med Fred nu dem fare la'r.

Gasprisen faldt 2 Øre uden videre,
det sku' den bare gøre lidt tiere.

Paa Skjern Station et Sikringsanlæg fik man, højmoderne,
skønt nu en Fortidslevning snart er selve Jernbanerne.

Det viste sig praktisk i Vinterens Hjerte
lidt „Sommer i Tyrol“ at bringe os her te

FEBRUAR

Jagtforeningen vil atter sørge for Vildtets Formerelse
ved nogle Fasanparø Udstationerelse.

Sogneraadet drøfter et Overskud paa 14,000 Kroner
og et 15 Procents Tillæg for Folk med Pensioner.

Et koldt Bord med 20 Retter og en Kaba-Ret
i Husmo'rforeningen er paa Tapetet.

MARCS

Med $\frac{1}{2}$ Procent steg Skatten,
det var ret beskedent a' den.

Om Skjern bør være Købstad drøftes omhyggelig,
mon ej den som Landsby var allermost lykkelig.

Med Sikkerhed ingen kan sige for Tiden,
om en For- eller modsat Del det vil gi' den.

Ved et Møde Forsamlingen vedtog at splejse
til en Brugsforening igen her at rejse.

APRIL

Først i April vi med Glæde en Morgen
Velkommen bød vor gamle Ven, Storken.

Da »Cant« blev spillet paa Skjern Teater,
knap saa stor Begejstring som andet Steds va' der.

MAJ .

Slagterikonflikten hurtigt — til Bedrøvelse for Grisene
men til Glæde for alle andre — fik heldigvis Ende.

En Brandøvelse holdtes, først slukked' man Branden
med Skum og siden Tørsten — ved Hjælp af Kaffekanden.

En Jyllandsmester-Titel kunde »S. G.« let ha' holet,
hvis Vejle havde sparket lidt sjældnere i Maalet.

At Udmærkelse i København for sit Svendestykke fik
Urmager Lodahl,
gav ham og hans Mester i Skjern Berømmelse — mere
end lokal.

Af Oplysningsbøger er laant færre i Biblioteket,
skønt Udlaanet ellers som Helhed er steget.

Af Gaver saa mange fik vort Museum,
at det snart begynder at knibe med Huserum.

JUNI

Til F. D. F.-Koncerten var Vejret saa køligt,
at Tilhøremængden indskrumpede føleligt.

Skjern Sogneraad havde i Juni en »Nejdag«,
til alt, hvad man bad om, næsten, det Nej sa'.

Blandt andet det nægtede Mandskors-Medlemmerne
et Skolelokale til Skoling af Stemmerne.

Haandværker- og Husmor-Udstillingen Lyset gratis
at gi', man fandt var at komme paa Glatis.

At en ny Benzinstander Lov til man nægtede,
beviste, man ej Traditionerne svigtede.

JULI

Som Maanedens alt overskyggende Emne
i Skjern var Amtsskuet Farten bestemmende.

Mindst 6000 Mennesker paa Pladsen op der troppede,
hvor Hestene til Væddeløb snart traved, snart galoppede.

Man saa paa Folkedanserne — ej Skjern, men Holstebroerne,
som Dug for Solen Mælk og Is forsvandt fra Mælkeboderne.

Og Fotografen med en Film, som gav os Syn for Sagen,
i Kompagni med Husted satte Top paa Kransekagen.

Museet fik til Sagerne endnu et Klasseværelse,
saa nu kan de faa Plads igen foruden stor Besværelse.

AUGUST

I Østergade Ildebrand vi gik til,
det var noget af det nyeste — med Musik til.

Til Lønborg Ingeniørerne om Natten kaldt til Brand blev,
bagefter fik de gratis Biograftur af vor Brandchef.

Da »S. G.« holdt Sportsdag med Væddeløb og Haandbold,
de havde Held med Vejret, skønt det var lidt fod-
og haandkoldt.

I Tovtrækning klared mod Skjern stolt sig Skjernerne,
i Kamp mellem Old boys vandt derimod Hern'erne.

At Vejle i Fodbold blev S. G. underlegne,
de mente, skyldtes Banen, der holdt med vore egne.

Naar 500 Punds Tunfisk ses ligge paa Torvet,
kommer Laksene ikke, de skammer sig for 'et.

SEPTEMBER

Vejprojektet i fuld Udstrækning blev endelig vedtaget,
skønt ved Talen om Kloak blev Landboerne ked a' 'et.

Naar der skydes Harer med Numre, skal Jagtforeningen
ha' dem —
altsaa ikke Harerne, men Numrene, man tar a' dem.

En Trusel fra D. S. B. volder stor Forskrækkelse,
de truer med Videbækbanens Opbrækkelse.

At Husmorforeningens Basar i Oktober
vil næste Aar gi' Stof til „Neu-Ruppinerer“, vi haaber.